

Stanislavský vše vidí

Rozhovor

Václav Martinec (1937) zde vede dílnu "Mezi Východem a Západem". Ač pro mnohé známá osobnost pohybového divadla, zakladatel slavného Křesadla, které patřilo mezi průkopníky divadla druhé divadelní reformy u nás, ale koncem sedmdesátých let bylo nutno se přejmenovat na Studio pohybového divadla a Václav Martinec po čase boj s větrnými mlýny normalizace vzdal, zakladatel polistopadového Divadla M v Českých Budějovicích, kde chtěl tímto směrem pokračovat a opět ho byrokratické pletichy po čase (třech letech) vypudily, nepatří mezi superstars českého divadla, jakými se stali jeho souputníci z DAMU (patří do ročníku, který s Janem Kačerem odešel do Ostravy a později založil Činoherní klub) nebo kolegové z řad divadelní alternativy. Přesto vězte, že právě Václav Martinec je charakterem i celoživotním postojem nejryzejší legendou českého divadla. Na Hronově je v roli lektora podruhé a kdo se chce s jeho metodikou seznámit hlouběji, může si rovnou zde koupit ve stánku ARTAMA jeho před necelým rokem vydanou knihu *Techniky a zdroje herecké tvorby*. Pro mou generaci (osmdesátá léta) to byla Bible - vyšla jako skripta konzervatoře - jíž jsme půjčovali jen nejzasvěcenějším.

Co je pro vás divadlo?

Divadlo je především záležitost hry. Divadlo má obracet věci z různých stran, vidět je z různých stran, vyzkoušet, co můžou z různých stran znamenat. V podstatě tohle dělá dítě s jakýmkoli předmětem, dělá to i se svými prsty, s jakoukoli částí těla, zkouší to s předměty, s jídlem, se slovy. Takže třeba v tom velmi čistém, už vědomém dětském věku dejme tomu pěti sedmi let, je dítě schopno vytvářet nádherná nová slova. Jsou česká, smysluplná, dokonce často tvarově správná a vystihují skutečnost, kterou to dítě zrovna prožívá. To je divadlo. To je to obměňování, herní vyzkoušení skutečnosti, předmětu, lidí, jaké možnosti to dává.

Ale dospělé hraní by se od dětského mělo odlišovat, ne?

Jistě. To dětské je nevědomé, nemá záměr krom toho výrazně se pobavit, uspokojit se. Ale některé základní principy jsou totožné. A vy jste se ptal na to "základní", a to mají děti v sobě obsaženo od přírody. My dospělí se to musíme učit. A to je jeden z důvodů, proč jsem tu a co tu chci předávat.

Jaké by tedy podle vás mělo být "dospělé" hraní?

Dospělé hraní může být velmi pronikavé, může být tvrdé, ale nemělo by být nestoudné, jak tomu bohužel často dnes je. Mělo by respektovat osobnost, sféru svobody druhého člověka. Nemělo by se šlapat do oblastí, kde ten druhý dá najevo, že o to nestojí, nebo lze tušit, že by to divákovi bylo nepříjemné.

Kdo je dnes Václav Martinec? Mohl byste se jako divadelník-pedagog představit?

Vzhledem ke svému věku, kdybych se měl nějak charakterově zařadit, pojmenoval bych se jako unavený cholerik. Dokud člověk měl přemíru energie, tím pádem i přemíru ctižádatosti, tak usiloval o spoustu prestižních věcí. Ve chvíli, když je člověk na seступné hraně života a energie má tolik, že s ní musí hospodářit, tedy že se mu začíná nedostávat - i když zatím mám naštětí energie tolik, že si nemusím zoufat - tak věci vidí klidněji. To je i můj případ. Žiju ve světě, který mě také - jako mnohé ostatní - zraňuje, pokořuje, v různých životních situacích se mnou bylo jednáno jako s neživou věcí, ale chtěl bych se vytržit toho, abych se podobným způsobem choval k druhým lidem. Jestli je dnes něco mým hybným motorem, tak v současném světě, který je neskutečně nepřehledný, zmatečný a krutý, bych rád nastoloval věci řádu, nerad bych rozmnožoval chaos.

Pokračování na straně 2

Humor je boj s lidskou hloupostí. V tomto boji nemůžeme nikdy vyhrát. Ale nikdy v něm nesmíme ustát. Ovšem pozor na zmýlenou: ten, koho považujeme za blbce, považuje za blbce nás. Jde o to se nevyvraždit!

J. Werich

9:00-12:30
Semináře a dílny

14:00-16:00
Kritický klub

14:00 (A) a 16:30 a 20:00 (B) - Jiráskovo divadlo
Divadlo bez základí Sokolov
E. Ionesco: Plešatá zpěvačka

14:00 a 16:30 (A) a 18:30 (B) - Sál Josefa Čapka
Divadlo De Facto Mimo Jihlava
Ketnerová, M. Kolář: Modré drahokamen (Mrkvající) (40')

14:00 a 16:30 (B) a 20:00 (A) - Sokolovna
Divadlo Prádelna Rosice
Pavel Strašák: Misionáři (75')

18:45 - v parku a 22:00 - stan ve dvoře
Divadlo VOSTO5 Praha
Cihlář a Prokop: Vajce / 50'
HRONOFF

17:00 - Park Aloise Jiráska
Relax Band se svými sóly
Koncert tanečního orchestru.

17:00 - Husův sbor ČSH
Pěvecký sbor a žestová harmonie ZUŠ Hronov
Komorní koncert

21:00 - Čajovna
IN 2 FUCK, Funky v čajovně.

BEZ UMRTVENÍ

Existenciální rozpolcenost bytí a nebytí dotýkala se včera Hronova a jeho okolí. Městem projížděly záchranné vozy, nízko nad námi prolétávaly helikoptéry - kdeši poblíž se stala tragická autonehoda. Dva mrtví. Z Jiráskova Hronova musela odjet Jana Paterová, recenzentka Lidových novin a většiny zdejších inscenací. Její šestadvadesátník měl infarkt, je na tom špatně. Být poblíž lidí, kteří jsou náhle a nečekaně vytrháváni z růše boha Dionýsa, anebo už dlouho, pomalu a bolestně odplouvají za řeku Léthé, je težké, bolestné. Přesto - jsme-li jejich blízkými - chceme být s nimi. Kvůli nim i kvůli sobě. Kvůli své paměti, svým vzpomínkám, své lidskosti. A i když se nás to - jakoby - netýká, stejně se nás tyto okamžiky, jsme-li poblíž, dotknou.

V takové atmosféře vzala včera vládu nad Hronovem komedie. Čtyři velmi rozdílné přístupy k tomuto žánru nabídli libochovickí ochotníci, kostelečtí šviháci, hradecká zdnamládež a pražská vostopětka. Všichni jsou práví svých poetik, všichni jsou vlastně jejich vrcholnými představiteli. Člověk se na jejich představeních baví. Je mu dobré, tetelí se, tancuje, křečí a radostní. Anebo je mimo. Nechápe, zírá, otrávuje se. Z každého představení tací odcházel hlavou kroutice. Mně humor, kterej je chytřej, jemnej, milej, anebo zlobnej, ale jasnej a razantní, nabíjí.

Víte, v čem je problém? V analýze a rozboru. Ve včitění a vnímání. Dá se humor recenzovat, kritizovat, analyzovat, rozebrat? Jistě ano, ale..., ani...

Kritici se snaží a vždy budou, zařadit zhlédnuté do řádu, který znají, a představ, které o rádu a řemesle mají. Ale humor se zaběhaným klišé vymyká. Možná nejvíce všech žánrů. Z toho soudím, že právě komedie je nejvantgardnější umění (což-upozorňuji - neznamená kvalitu). Humor je ale avantgarda, která velmi rychle mizí a umírá. Nejlíp je zažít klubání takových spolků a divadel. Nejlíp bylo zažít počátky Osvobozeného, Semaforu, Ypsilonky. Dnes ale..., ani...

A tak, i když jsem přesvědčen, že tady kvalitní humor je, cítíl jsem vždy v jeho závěsu bolest, smrt a umírání. Kdo přijde do vostopětního nestandardního stanu d'art, tak se mu humoru dostane měrami vrcholovatými. Takovými, že možná na Sněžku vystoupí a z ní pak až na dno bezstarostnosti šviháckým letem se jak sněhová vločka snese a satirický fernet tam s chutí motýlů a koziček vypije. Když ale vyjde z vojenského stanu pod hvězdy ven, když světla namířená na schody JH zhasnou, když sokolovna zas sokolům připadne, třízvá existence na něj padne. Co se ve světě kolem nás dělo? Kdo umírá? Koho zabili?

Humor - a to i ten razantní černokostelecký - je umění mýdlových bublinek z divadelního bublifuku vypouštěných. Buďme rádi, že tu můžeme být poblíž Vosto5, DNA, Šviháčků. Kamene, Motýlků a Koziček i Aničky a Alenky. I humor vyžaduje přítomnost blízkých. Jinak humor umírá a člověku cosi v srdci chybí.

Vladimír Hulec

Co to konkrétně znamená?

Ve společnosti existuje takový dominový efekt. Správce mě šéf, přijdu domů a zmlátím děti nebo alespoň psa. A toho bych se nerad dopouštěl. To je věc, kterou se snažím učit v Orientě, i když ji zdaleka neovládám, protože v té mezní situaci člověk stejně vybouchne. Ale pokud jsem trošku schopen to zvládat a regulovat, tak se snažím agresi, se kterou se setkám - ať je psychická, fyzická, nebo jen to přehlížení - uvědomit a zdravě ji ze sebe dostat.

Říkám to proto, a tím mřím k divadlu a to je můj životní postoj, že dělám-li dnes nějaký divadelní projekt, učím-li, režíruji, nebo třeba vedu zdejší dílnu, jde mně vždycky o to, aby tam nebyl rozpor mezi člověkem a tvůrcem. Je mi na hony vzdálen takový ten bohémský postoj: Jsem umělec a jsem obdařen mimořádnou fantazií a vnímavostí, to znamená mohu kopat do lidí nebo je přehlížet. Mým krédem je a snažím se, aby existoval soulad mezi tím, co si myslím, jak se v životě chovám nebo jak bych se k lidem chtěl chovat, a mezi tím, co zprostředkovávám na jevišti.

Vaším ideálem je tedy dnes divadlo laskavé, didaktické, výchovné?

To vůbec ne! Vůbec to neznamená vyhýbat se problémům, vůbec to neznamená vyhýbat se konfliktním, bezúčelným situacím a okolnostem, do kterých je člověk mnohdy věhnán. A už vůbec to neznamená, že mým ideálem je happy end. Jsem přesvědčen, že v divadle člověk nemůže dávat recepty, jak v životě jednat, chraň pánsbu. Těchto pokusů tady bylo mnoho a dále od nich. Jsem ale přesvědčen, že ve chvílích, kdy se začnu zabývat nějakým problémem, tak cítím jako svou povinnost nejen problém konstatovat, ale odhalit jeho kořeny tam, kam až dohlédnu. V tom vidím smysl umění vůbec, a tedy v našem případě divadla. Proto je dělám a to od něj vyžaduju.

Jste spojován s pohybovým divadlem. Myslíte, že právě tato forma dokáže vaše ideály nejlépe naplnit?

Já bych se teď zmínil okrajem o Stanislavském. Já jsem se totiž teprve před pěti lety setkal poprvé opravdu se Stanislavským a hluboce jsem se zastýděl. Když jsem chodil na DAMU, tak neuznávati velkého Konstantina Sergejeviče bylo na hraně vlastizrady. Třeba jsme jednou v učebně v Karlovce namalovali na portál Boží oko a kolem nápis "Konstantin Sergejevič vše vidí". Celý ročník podmínečně vyloučení! Já se teprve od svého mnohem staršího spolužáka Františka Čecha, kterého vyhnali ze semináře a musel k ptu a teprve zásluhou profesora Adámka, který jinak byl zuřivý bolševik, ale mladým lidem přál a byl rozumnej, ho vzali do režijního ročníku, doveděl, že Mejerchold nebyl agent imperialismu, ale že měl zajímavé myšlenky. Jenom díky Vlastičce Fabiánové - to byla moje kantorka, nedám na ni dopustit - jsem se dozvěděl něco o Karlu Hilarovi, který také tehdy, v druhé polovině padesátých let, nebyl žádoucí. Ona vždycky dala ruku k ústům a potichu řekla: "Děčka, jenom mezi námi" a vykládala nám o něm celou hodinu.

Takže v této atmosféře mít nějaké výhrady proti "prožívání", to bylo na vyhazov ze školy. Navíc toho Stanislavského nám tradovali impotentní lidi. Kdo si nenapsal životopis postavy nemohl být dobrý herec. Že to ale má smysl jedině tehdy, kdy ten život prožiju - v představách nebo v etudách - tahle poznámka už nebyla. A kdo neuměl stokrát imaginárně otevřít různé dveře, a muselo se poznat, jestli klika je opocená, mosazná nebo bakelitová, tak nemohl projít. Samozřejmě jsou to dovednosti, které když někdo dokáže, je to fajnové herectví, ale není to jedinou a hlavně ne nejdůležitější podmínkou pro to být hercem. Proto jsem měl na Stanislavského absolutní alergii, kterou jsem si s sebou nesl celý život. Všechno, co jsem dělal v Křesadle ve snaze přiblížit se Grotowskému, Brookovi a Living Theateru, což byl takový myticky trojúhelník mých tehdejších snah, bylo neseno ve značné míře i hlubokým opovrhováním Stanislavským. Člověk jím opovrhoval, protože se domníval, že je to ta nauka, kterou nám tradovala paní Šmeralová.

A já si teprve před pěti lety uvědomil, že jsem ho vlastně nikdy nečet, a rozhodl jsem se věnovat mu prázdniny - nejen krátké verzi Lukavského, ale celé epické šíři jeho díla Můj život v umění. A po přečtení jsem se vyloženě styděl, že se jako divadelník na sklonku kariéry s tímhle geniálním divadelníkem a jeho metodami teprv seznamuju.

Ptal jsem se na pohybové divadlo...

Nebojte se, dojdeme k tomu. Já si totiž myslím, že ono proslulé "prožívání" je špatně překládaný termín, špatně, prvoplánově či příliš naturalisticky chápáný. Já jej chápu jako totální psychickou investici do herecké práce. To znamená bez jakékoli zpátečky riskovat, udělat hned to, co mě napadne, žádné cenzorní síto. Od toho sítia je v divadle režisér. A jsme u pohybového divadla, neboť metody, které používá, jsou právě tyto. Uvědomil jsem si, že Stanislavského metoda fyzického jednání jsou vlastně počátky pohybového divadla. Že je to lakmus, který odhaluje pravdivost takového divadla. My lidé dvacátého, dnes už jednadvacátého století umíme všechno okécat, odverbalizovat, ale tělo lze hůře. A ještě hůře lze hlas. I hlas jsou svaly, a svaly člověka prozradí. Je to elementární fyzis, která vždycky mluví pravdu. To je ta autentická výpověď, o kterou mně v divadle jde. Proto je a bude mi pohybové divadlo vždycky nejblížší. Tam totiž lhát nelze. Tím odpovídám na vaši otázkou po mém "ideálu" a proč jej vidím v pohybovém divadle. Ale gramatiku, a Stanislavský je podle mě gramatika, můžu čerpat jak od Stanislavského tak z orientálního divadla. Proto se můj seminář jmenuje Východ - Západ. Seznamuji herce se vzorce orientálního divadla, které ale nahlížíme zkušeností na individuum zaměřeného divadla západního. Hledáme a učíme se postupy, kterými herci pomohou rychle vstoupit do hry. Je to praktické. Jestli ale člověk nemá být smírákem, musí být základem jeho práce dlouhá, soustředěná, pomalá, individuální cesta. Tou nelze projít během týdne. Zde se seznámí jen s částí gramatiky.

Vladimír Hulec

Výstup na Sniežku s jedním bivakem a trochou mostalgie

Výstup na Sniežku

Psát o představení Sniežka pražského souboru VOSTO5 je úkol vděčný a snadný, zvláště usedáli k počítání recenzent naladěný na humor téhle pánské čtvrtce. Je-li mu navíc turistické téma tak blízké, jako mému srdci, pak už je to shoda téměř ideální.

A tak jsem se s pány Cihlářem, Jeřábkem, Kašparem a Prokopem s chutí vydala na Sniežku/Sniežku po předchozí instruktáži ve stylu "turistou snadno a rychle". A už se mě zmocnila nostalgie! I v mé knihovničce měl totiž kdysi dávno (to ještě pánové z VOSTO5 chodili místo po Sniežce po houbách) své místo Rozum do kapsy, zděděný po starším bratrovi, a při pohledu na vytahanou teplákovou soupravu a modrý plátený batoh s drátěnou konstrukcí se mi v oku skorošla zaleskla. Inu, sentimentalita s přicházejícím stářím.

Nevím, do jaké míry byla vstupní scéna momentální včerejší improvizací, ale oba pánové ji zvládali celkem dobré (Ondřej, nelze se neustále pochechtávat, ani z nervozity nel) a pak už nastoupila ona slabná turistická instruktáž a hned nato silná sportovní dvojice se skvělým baletním číslem a příběhem o nešťastné lásce k spanilé Agnieszce z Krakova. Cesta na nádraží rovněž neměla chybou. Trošku se to zadrhlo u příjímaček na DAMU, ale budiž, pro frekventanty hronovských dílen je to téma víc než vděčné. Vlastní výstup na vrchol s jedním hororovým bivakem to zase rychle napravil. Kdo nikdy nestavěl stan v naprosté tmě (aby ráno zjistil, že si vybral nejrůznější komunikaci směrem do autokempu) a kdo nenaslouchal zvukům, které se v noci zdají úplně nevysvětlitelné, zatímco ve dne kamsi záhadně zmizí, ten nepochopí.

Představení Sniežka souboru VOSTO5 je koktejl namíchaný ze studentské recese, tak trochu přisypáno Cimrmanů (Winter - Lauferova vyhlídka do Polska), trochu Pražské pětky a ještě pári ingrediencí by se dalo vysledovat. Ale je to pití, které má říz a osobitou chuť a nepochybňný ohlas (nejen) u mladých diváků. Samozřejmě má i své problémy, občas cestou na Sniežku rostou palmy a padá řemen, občas pánové v té improvizaci - neimprovizaci trochu ztrácejí směr a musí hledat v mlze kůly vyznačující pevnou cestu, aby se neztrátili do Obřího dolu umluvenosti, také Regina Szymiková by s nimi měla dost práce (ach, ta špatná slyšitelnost a srozumitelnost hronovských představení!). Ale sečteno

a podtrženo: je to banda bardzo sympatyczna. P. S. Zítra ráno balím batoh a vyrážím na nejbližší vrchol. Potkám-li Agnieszku, budu ji pozdravovat.

Radmila Hrdinová

Jednoduchá fabula o nešťastnej láske

Výstup na Sniežku

Divadlo Vosto5 vsadilo na v našich zemepisných šírkach už zopár desaťročí osvedčenú formu. Odohrané predstavenie a odozva divákov svedčia nie len o tom, že zvolená poetika studentského divadla povýšeného viacerými postupmi (aj keď „len“ jednoduchými) prevzatými z malých javiskových form, je postup divácky mimoriadne vďačný a divadelne permanentne funkčný, ale aj o tom, že konvenuje s hereckým naturelom inscenátorov, že je pre nich okrem spôsobu, ako bavia divákov aj spôsobom, ako cez divadlo pomenúvajú seba a interpretujú skutočnosť.

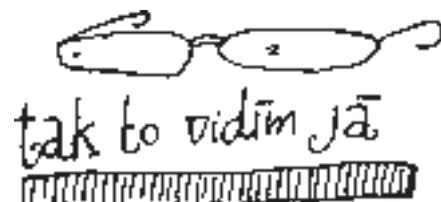
Úvodná hra na vynútenú improvizáciu sice nebyla zrovna z rodu vydarených, na skutočnú improvizáciu bola príliš krotká a svojou výstavbou skôr odkazovala na cimrmanovskú inšpiráciu (aj s následnou prednáškou o turizme), ale vo vzťahu k celkovému tvaru veľmi funkčne predznačovala spôsob divadelnej komunikácie súboru a pomalým tempom ho rozbiehala.

Jednoduchá fabula o nešťastnej láske, v nej prameniacej neúspešnej snahe spáchať samovraždu, či vlastne nájst svoju smrť a následnom šťastnom konci je rámcovaná, temporytmicky delená a na viacerých miestach ironicky komentovaná citovanou piesňou z polskej hudobnej produkcie, ktorá bola aj východiskovým materiálom pre koncipovanie fabuly. Zámerne jednoduchá štruktúra inscenácie je zdôraznená občas dadaistickými, občas recesistickými alebo parodicko-satirickými výstupmi jednotlivých hercov, ktorých primárnu úlohou je buď „nainako“ pobaviť alebo paralelne, v tej istej významovej rovine, len inými prostriedkami komentovať hlavnú dejovú líniu.

Scénografické riešenie zodpovedá poetike studentského divadla - všetky jeho zložky sú (snáď okrem paravánu) predmetmi bežnej dennej potreby, ktoré sa nemusia špeciálne pre potreby inscenácie navrhovať ani vyrábať po použití môžu byť navrátené na svoj pôvodný účel.

Výstup na Sniežku divadla Vosto5 prišiel do Hronova s poetikou starou už snáď niekolkokrát, ale vnesol do nej toľko radosti, vtipných nápadov a spontaneity, ktorá výsledný tvar nerozbíjala, ale ho pozdvihovala, že sa pre mňa stal jedným z príjemných prekvapení tohtoročného JH.

Karel Horváth

Sniežka

Petr Haken

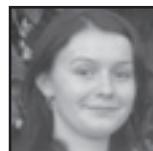
Prezident České republiky Václav Klaus byl včera na Sniežce. Účastníci Jiráskova Hronova byli na Sniežce. Prezident videl krásy českých velehor, ale proti tomu, co videli účastníci Jiráskova Hronova se prezident vyloženě nudil. Klaus videl kleče, my kluci v kleče, Klausovi stoupal tep v srdci, nám radost v duši. No prostě pan profesor uháněl vostošest a my videli Vosto5.

Tomáš Jarkovský

Možná to občas trošku spadlo, ale častéji padali diváci, ze sedadel a smíchy. Slovy z někdejší soutěže polské veřejnoprávní televize: „Doskonale, za 39 punktów!“

Zuzka Hodková

Nepatrí k těm lidem, kteří, když se v divadle pobaví, chtěli by pak ještě rozebírat malé nedostatky. Já se baivila!

František Štibor

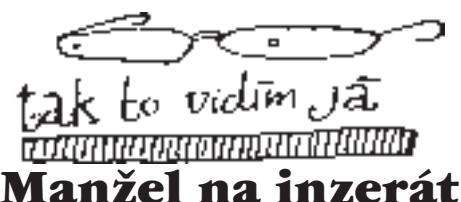
Oba členové Klubu naprosto spokojeného diváka František i Pepíček byli naprosto uchváci. My vás prostě žereme pánové. Jana P. vás žere taky. Vzkazuju. Navíc už všichni víme, jak si sbalit batoh.

Vít Závodský

Sympatický pražský kvartet, schopný sebeironie i extemporiovaných aktualizací, nabídlo ležérne uvolněné, místy jen odvýprávěné klubové vystoupení, ve srozumitelnosti slova poněkud handicapované rozměrným prostorem a kolážovitě skládající sejměna recesně parodické sekvence s humorem rozdílné „specifické váhy“, a to pro publikum momentálně vstřícně naladěné na příslušnou „vlnovou délku“.

Manžel na inzerát

Petr Haken

Královna Andělů rozehrála koncert, při kterém smích střídaly slzy dojetí! Eva Andělová je v roli obyčejné ženštyně ještě krásnější než jako Bernarda Alba.. Škoda pro celou inscenaci je v trochu ochotnickém herectví Vilmy Lemonové. Jinak by byl dojem dokonalý. Především děkuji Pavle, Růženě a jejich společnému kapitánovi.

František Štibor

Tož libochovičtí, pobavili jste diváky. Ve Vysokém i v Hronově.

Tomáš Jarkovský

Dcera a zeták byli opravdu vopravdický ... Ono celý to představení bylo takový ... no ... vopravdický...

Vít Závodský

Vyznavače tradičního interpretačního přístupu k ochotnické Thálii patrně potěšila prvoplánová komedie Libochovických - sice příběhem konvenční až naivní a temporytmický místy monotónní, ale s vitanými názvuky hladivé člověčiny z rodokmenu dobrodusných paní Savegeových nebo Opal, co je má každý rád. V herecky vcelku vyrovnaném představení s několika replikovými moudry a zajímavými situacními detaily zvládla Eva Andělová trojroli /spolu/autorky, režisérky i nepřeformované protagonistky.

Sniežka, VOSTO5 Praha
Foto na straně 4 a 5: I.Mičkal

Konečně něco, na co se dalo koukat

Manžel na inzerát

S tímto výkřikem odcházel přede mnou divák střední až řekněme starší generace z představení *Manžel na inzerát* DS SCÉNA z Libochovic. Je to výkřik svým způsobem velmi příznačný nejen pro toto představení, ale pro amatérskou či ochotnickou scénu vůbec. *Manžel na inzerát* byl nominován z Krakonošova divadelního podzimu ve Vysokém nad Jizerou a představuje nemalou část amatérské produkce, kterou před lety právě na jednom z hronovských seminářů označil dr. Ivan Vyskočil za interpretační divadlo. Je to divadlo vycházející převážně z pravidelné dramaturgie, tj. z osvědčených dramatických textů, případně jejich nikoli radikálních adaptací. A je to divadlo pracující technikami interpretačního (na rozdíl od tzv. autorského či jiného možného) herectví, jehož prostředky více či méně zdalek kopírují zdatnost profesionálních herců, nezřídka i konkrétní herecké vzory okouknuté z jeviště vyhlášených divadel či z televizní obrazovky.

Poslední médium připomíná hra Evy Andělové, v programu JH ovšem nepřiznané a pod eufemistické vyjádření „na motivy amerických her“ skryté hry *Manžel pro Opalu amerického dramatika Johna Patricka* (v anonymním českém překladu). Nevím, zda jsou za tím problémy s autorskými právy či placením tantiém, ale nepřipadá mi to až tak dramaturgicky čisté. Je to text značně problematický, s průhlednou zápletkou, rozpitvanou navíc do únavné rekonstrukce „zločinné intriky“ dcery a zetě kapitána Mooneyho, a způsobem zpracování připomíná opravdu nejvíce ony televizní Bakaláře či novější sitcomy. Nicméně, má v sobě dvě pozitiva - téma ponížované a do tzv. „domovů“ odkládané důchodcovské generace, nazývané obルドným českým výrazem „přestárlá“, a všechny role právě pro ono „interpretaci“ herectví. A samozřejmě neméně vděčné komediální ladění. Ke cti autorky textu, režisérky a představitelky hlavní postavy, paní Evy Andělové, nutno říci, že svého trojediného, „benefičního“ postavení nezneužila k vlastnímu prozrazení. Přesto právě její výkon je pro mne hlavním důvodem přijetí této inscenace, která jinak nepatří úplně k tomu, co od amatérského divadla očekávám právě oním vytvářením kopí profesionálních komedií se všemi jejich (ne)ctnostmi. Ale Eva Andělová obdařila Pavlu Kronieovou hereckou kázní, srdečností, rázností a sympathetic věcností, která představení koridluje z mělčin plynké komedie či sentimentu zpět na volnou divadelní hladinu. Dobrým „lodivodem“ těchto manévrů je i Zdeněk Zvěřina v roli Kapitána Mooneyho, pokud v závěru nesklouzne

k zbytečným narážkám na TV Nova apod. O ostatních hercích už mnoho říci nelze, jejich výkony hrají na jednu, autorkou a hrájící režisérkou nabídnutou, strunu.

Manžel na inzerát asi hronovské publikum rozdělí generačně více, než se podařilo Lantově verneovské Paříži. Je to přirozené. Starších spokojených diváků vycházel včera z Jiráskova divadla mnohem více než těch -náctiletých. A zdaleka nejen proto, že jde o hru přitakávající plně prožitému pozdnímu věku, ale o způsob vnímání a provozování toho, co obecně nazýváme divadlem.

Radmila Hrdinová

To se nevidí ani na Nově

Manžel na inzerát

Manžel na inzerát je inscenace, která si nekládě složité cíle. Předvedením přirozených lidí v přirozených situacích každodenního života chce trochu dojmout a hlavně pobavit. Samotná hra působí spíše jako sitcom nebo telenovela: jednoduché charaktery, prostý příběh, vtipně pointované repliky. Starý otec přelstí fingovaným sňatkem a předstírání smrti svou dceru a jejího manžela, kteří se ho snaží dostat do domova pro přestárlé a zmocnit se dědictví. Vše dobře dopadne, zlo je potrestáno a dobro vítězí. Situace jsou předváděny převážně v realisticky popisné rovině a jejich humor vyplývá především z textové roviny inscenace. Herecké jednání je snad až příliš zacíleno na reakci publika a více než na strukturované rozehrání smyslu situace se inscenátoři zaměřují na uplatnění jednotlivých slovních špíček. Temporytmus inscenace je proto poněkud monotónní, postrádá dramatické vrcholy a momenty překvapivých zvratů, i když je samotný text i při své jednoduchosti nabízí. Při ztělesnění postav však jejich představitelé nepostrádají jeviště šarm, jsou uvolnění a bezprostřední, dovedou pointovat, mají cit pro míru i smysl pro pravděpodobnost a svou ryzostí a lidskostí si dovedou získat zájem a sympatie publika. Nedá se mluvit o tom, že by inscenace byla něčím objevná, ale ve svém žánru si získává svého diváka. Průběžné reakce publika i potlesk v závěru toho byly dokladem.

J.J.Krček

Kandidáti na foniatriu

Solný sloupy

Keď som si prečítať text J. Tejklu Solný sloupy, uvedomil som si, že ho možno hrať viacerými spôsobmi. Dokonca, že v inscenácii naznie metaforicky aj onen mytologický motiv soľných stôpov.

Potom, čo som videl inscenáciu, zistil som, že autor, režisér, ideový tvorca scény si zvolil ten najhorší spôsob inscenovania vlastného textu. Bez kontrastov, bez humoru, bez vtipu a invencie, bez nadhľadu.

Nie som žiadny jemný estét, aby mi prekážala hrubosť, istá vulgarita, čierny humor. Ale ani ten najčiernejší humor nemôže byť bez inteligencie, bez pointy, bez matematiky gagu a bez určitej noblesy. Slovo švihák označuje muža, ktorý je frajer, elegán, šikovný a budiaci dojem. Inszenácia poprela zmysel názvu súboru.

Politický kabaret nemožno považovať za perifériu divadelnej kultúry. V tradícii českého kabaretu je na to dosť príkladov. Je chvályhodné, že sa o to niekto pokúša tu a teraz. Ale politická satira nie je séria nadávok, hrubostí a vykričania niektorých reálnych - ale všeobecne známych - faktov. Divadlo nemá a nemože suplovať žurnalisticu.

Scénický armagedon nemôže vzniknúť iba zo zlosti, iba z nasratosti. Rovnako k nemu nemožno dospieť absolútnej jednostrannosťou použitých prostriedkov. V tomto pripade sa využíva jediná metóda - kvantifikácia prostriedkov. Zveličenie v scéne, herectve a najmä vo verbálnom konaní, ktoré pozná jediné - fortisimo. Fortisimo, ktoré, okrem iného, spôsobuje nezrozumiteľnosť textu i únavnú akustickú rovinu inscenácie.

Ak počas celej inscenácie nemôžem (používam prvú osobu jednotného čísla, aby som sa neskrýval za plurál) zaregistrovať jedinú pointu, jediný vtip a jedinú komickú mizancénu, hoci šancí na to je neúrekom, asi niečo nie je v poriadku. Dokonca ani storočiami overený trik, keď muž hrajú ženy, nefunguje, nie je produktívny. Dokonca ani v elementárnej rovine lacného humoru.

Problém tejto inscenácie nie je v rovine vku-su, ale v uvedomení základných atribútov divadelnej tvorby.

Vladimír Štefko

Škoda

Solný sloupy

Po minuloročnej inscenácii Amatéri, ktorej úspech u divákov bol založený na extra čiernom humore z krémového a funebráckeho prostredia a úspech u kritiky na kontraste vybudovanom na protiklade filozofie "pivných rečí" a citácií z diela sv. Františka z Assisi, boli Solné sloupy jednou z najčakávanejších produkcií tohtočného festivalu.

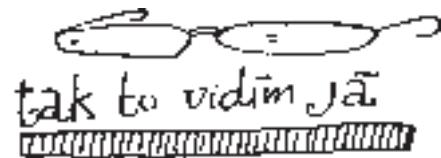
Inšpiráciu filozofiu si axis mundi a demiurg súboru Josef Tejkl vybral ako základný kontrast aj teraz. Kantovské hviezdnaté nebo sa stalo nedostižným protikladom neprítomnosti mravného zákona, ktorý je charakteristický pre reflektovanú českú súčasnosť vtedenú do postáv hry.

Spoločnosť je zmenšená a až do fyzicky neúnosnej miery zhustená do synekdochy panelového domu. A akoby to nastačilo, okrem spoločnosti dom zobrazuje podľa odčítateľných znakov aj Súčnosť, pretože medzi obyvateľmi domu sú aj vyslancovia Neba a Pekla, ktorí sú však natol'ko presiaknutí človečinou (alebo neprítomnosťou vyšších ideálov?), že sa hned v úvode medzi nimi stierajú rozdiely, lebo im, takisto ako ostatným, vladne tvrdý utilitarizmus.

V dome bývajú vedľa seba, na spodnom poschodi - prízemí predstaviteľia ľudu, na ktorých asi súčasnosť dolieha najhoršie - mladá rodina čakajúca dieťa a dôchodcovia. Nad nimi si chodí do utajeného bytu užívať nie obvyklé sexuálne praktiky poslanec parlamentu, jeho susedom je knáz neváhajúci zvádzat a omaciavať tehotnú ženu. Zároveň je však knáz v kontexte inscenácie dosť problematicky aj Božským mašinfírom a rozprávačom príbehu a budúci otec Ptáček vyslancom Pekiel.

Na rozdiel od Amatérov, ktorí vychádzali z divácky atraktívneho prostredia a príbehu jemu zodpovedajúceho, pričom všetky závažné koncepcie nesúce náboj mravných imperatív bolí vo východiskovom teste aj v jeho insenačnej podobe prítomné v hlbších vrstvách štruktúry, pôsobia Solné sloupy cez všetku pochopiteľnú naliehavosť zvolenej témy ako nezvládnutý krč agitky chabo zaodetej do alegórie. Akúkoľvek divadelnosť neubýva premiera vulgarít, ale permanentne prítomná krvavá hmla, cez ktorú sa rozhodol autor a režisér pozerať na svet a, to predovšetkým, priam trestuhodná neschopnosť definovať si jednotlivé situácie, analyzovať ich a následne aranžovať. Výsledkom je potom chudobnosť javiskových výrazových prostriedkov, ktorá postihla najviacerej hereckú zložku. Akoby sa autor a režisér spoľahl na výrazné ľudské typy, ktorími súbor disponuje a zabudol, že aby boli výrazní a zaujímaví aj ako postavy, mal by ich tak v prvom rade napísat a v druhom rade zrežírovať. Namiesto toho im ešte aj obmedzil priestor scénografickým riešením, ktoré sice úspešne navodzovalo stiesnenú atmosféru niektorých panelových bytov, ale aj hercom stažovalo už veľmi ťažkú situáciu. Takže som bol ako divák, po minuloročnom radostnom naturščítuve s prvkami nadhľadu (vyplývajúceho z fenoménu chlapskej komunity pohrávajúcej sa s témami a prostredím jej srdcu veľmi blízkymi), svedkom všadeprítomných stereotypov pomaly a isto smerujúcich do nudy. Evidentná a zúfalá snaha akcentovať vo všetkých zložkách O ČOM spoľahlivo prevalcovala AKO. A nepomohlo ani záverečné hviezdnaté nebo. Škoda.

Karol Horváth

Solný sloupy

Petr Haken

Solný sloupy ! Nenapišu nic !

Tahle komedie se mnou teď právě těsně po půlnoci tak točí, že je to na sociologickou studii stavu a složení českého publika v celém tom kolotoči od únorového Modrého kocoura až po Jiráskův Hronov.. Fakt sorry, ale příště.

Zuzanka Hodková

Hmmmm... Představení jsem shlédla po několikáté a stále mě neprestalo iritovat, jen zůstává otázka, jestli v dobrém slova smyslu, nebo ve zlém.

František Štibor

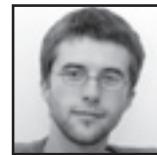
Tak pri večernom predstavení ze všech mých milovaných Černých šviháku beru nejvíc Slávku a Medvídka. Chyběl mi v prvních dvou třetinách rytmus, či to tam drhlo, ale jsem rád, že jsem Solný sloupy viděl a zase uvidím. Diskuse o viděném bude asi pořádně ostrá. Na tu se těším.

Tomáš Jarkovský

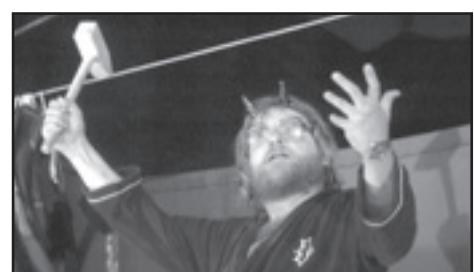

Divadlo, divat se, divák...Milí Černí šviháci, až budete ke svým produkčím opět potřebovat diváky, rád se přijdu podívat. Divadlo je kolektivní zážitek, tím hůr, když přeroste v kolektivní marasmus.

Jan Rolník

Solný sloupy jsou pro mě odpověď na volání Vladimíra Hulce po divadle morálneho neklidu (Na hniličko jsem bohužel neviděl). Punková soap opera si mě v nevětraném sále udržela až dokonc. Že to byl "pivní humor páté cenové skupiny"(S_M_Lomoz)? Jen okrajová výčitka. Zhnusení a touha zbabit se špíny. Tyhle výparý inscenace mě úplně zhypnotizovaly.

Dramatik do šuplíku

Pepíku Tejkla, loňský úspěch Amatérů posunul tvůj nový soubor, Černé Šviháky z Kostelce nad Orlicí, až k výšinám amatérského divadla. Desítky pozvání na nejrůznější stáce v Čechách, vystoupení v pražských divadlech, v Činoherním klubu např. na Next Wave, cesty do zahraničí... To je malý zázrak. - Přestože máš za sebou dlouhý život s amatérským divadlem, jsi uznávaným dramatickým autorem, jako principála Jesliček tě znají na všech národních přehlídkách, co tato zem česká plodi.

Takže, zcela střízlivě. Mě se v mé životní padesátce otevřela kniha, kterou jsem měl už sice dávno přečtenou, dokonce na stejných stránkách, ale najednou tam stálo cosi něco úplně nového, jiného. A tak jsem znovu zajel do krajiny svého dětství a zjistil, že jsem přehlédl spoustu podstatných věcí, znovu jsem oslovil své někdejší kamarády, navázal na tyto hodnoty a ono se to vyplatilo. Co píšu jsou věci ze života, nejsou vymýšlené od zeleného stolu, je to takový pleský, a to mě zajímá.

Tví herci vypadají a možná i jsou takoví naturščici, ovšem mají v sobě divadelní náboj. Co je to vlastně za partu?

- Naprostě neuvěřitelná "snůška" lidí, kteří mají stejnou vlnovou délku, vnímají stejnou frekvenci, narodili se v tom mikroregionu, vyrůstali spolu, holdují specifickému druhu humoru, neotesaného, zvěčí zdá se obhroublého, ale uvnitř čistého, laskavého. Já na tohle slyším a proto jsem tam znova zapustil kořeny, na které jsem trochu pozapomněl.

Amatéři jste hráli doma, kde publikum rozumí pábitelskému humoru. Ale taky jste je uvedli v cizině, v Německu třeba, jak vám tam rozuměli?

To je záhada i pro nás. Ale tuším to nějak. Odezírali vizuální stránku představení a byli zřejmě šokováni, že vypadáme, tak jak vypadáme. Ale v souvislostech se bavili i verbálním fórum, snad to vycítili z intonací.

Solné sloupy jsou z jiného soudku než Amatéři, téma aktuální, až hedonicky tě zahltilo, neboreš si servítky, nic nepřekládáš do únosných estetických norem...

Měl jsem potřebu nehalit to do nejakých metofrických hávů, chtěl jsem se dopustit výkřiku. Pojmenovat ty věci. Prostě došlo k přetlaku, který může uvolnit jedině tím výkřikem. Věděl jsem, že divadelně to bude těžší než Amatéři, že se mohu dopustit jistých prvoplánovostí, že to může sklouzávat k estrádám, ale prostě jsem to zkoušel. Z toho estrádního ohrožení a klišé se pokouším nějak dostat, ale stále je to proces. Někdy vychází lépe, někdy hůř...

Máš, kromě textů realizovaných v Jesličkách a u Šviháků, i spoustu věcí v šuplíku. Několikrát ses, i úspěšně, zúčast-

nil soutěže o novou českou hru v Radokových cenách. Co z toho šuplíku vytáhneš do buďoucna, co je teď na stole Pepíka Tejkla?

Jak jsem říkal, v souvislosti s tragédií mého syna se mi otevřela ta nová kniha a tak mám témat možná na dva životy t, až nevím, co s nimi. A jsou tak silná, že mi nezbývá, než je napsat. Ne všechna můžu dělat. Ale to, co budu schopen, udělám se Šviháky a v Jesličkách, s nimi si rozumím...

Tak ti přeju, aby si tvých prací divadla všimli, aby se s nimi režiséři pokusili naložit tak upřímně, jak jsi je sám tvoril, protože by měla spatřit světlo světa.

i na jednotlivá představení a jsou to třeba lidi i na to, aby rozšířili nebo zahladili takový ty mísťa, na něž sami nestáčíme.

Kdo tomu, proboha, velí? Některé vaše věci vypadají jako právě teď improvizované, ovšem jejich rafinovanost prozrazuje solidní přípravu?

Tak, režíruje Ondřej. A teď naskočil i Jirka Havelka, Ondřej má ale poslední slovo, byť

všechno vzniká maximálně kolektivně. Tak třeba Koncert Tesla je vlastně kabaret, a pořád řešíme jak to divadelně propojovat, nakolik je to třeba fixovat, např. hudebně si nejsme úplně jistí, takže když hudba tolík netáhne, doháníme to inscenačními prvky, je to možná i v nouze ctnost. Figury "hostů" mají jakési rysy nebo charakter, ale na place je to improvizace.

A stačíte při tom provozu se stanem dělat i na něčem novém?

Už dlouho pracujeme na představení Sportu zdar!, a už jsme ho jednou s neúspěchem zkusili zahrát. Ale přes léto pořád jezdíme a tak není čas. A pak máme titul Zahrádkáři, ale to je zatím nápad. A s Ondřejem (říká Petr) děláme takový představení, trochu rozhlasový, ale to má zas bytelnou scénu, že se nevejde do stanu, tak jsme ho nepřivezli. Ale možná, že ho někdy do Hronova taky přetransportujeme.

-sg-

PROŠE Šestka z Vosto5tky

Onřeji Cihláři, Petře Prokope, se Sniežkou jste tu měli být už loni. Ovšem některí hercové vyměnili lukrativní hronovský pobyt za australské turné a proto jste o rok opoždění. Konečně zájem o Sniežku a ostatní produkce Vosto5ky je stálý, publikum natěšené, takže to zpoždění nic neznamená.

Konečně jsme v Hronově! Poprvé, a jsme rádi. Tady nás ještě neznají, narodíl od Písku. Ale my si tady ještě zahrajeme i Hrusice a Vajce a Kocert Tesla, protože jsme si přivezli stand'art (Hrusice dnes ve 21 hod.)

Vy jste vlastně takový mobilní soubor, kdekoliv a kdykoliv, a třeba i proti vůli pořadatelů můžete rozbit stan, a hrát...

No, proti vůli pořadatelů bychom si netroufli, jsme slušní chlapci. Ale může se stát, stan je vybaven, občerstvení zajištěno. My nemáme problémy s prostorem, nemusíme hrát intimní představení na strahovském stadionu (v Hronově se letos několikrát stalo, že se Čapkův sál stal neregulerní pro taková představení, pozn. red.), my prostě vybalíme svůj repertoár na vlastním a tak nezávisle místě.

Jakou společnost představuje Vosto5ka?

To se postupně proměnuje a nabaluje, ovšem jádro zůstává stejně. Od střední školy jsme stále spolu já, Petr Prokop a Ondřej Cihlář, k tomu se pak přidali další kamarádi z dalších škol, takoví, které baví dělat takovéhle divadlo, takže je nás až šest. David Kašpar, Tomáš Jeřábek, což je herec vzdělaný na DAMU a pak taky Jirka Havelka, který je v Ypsilonce a je muzikant. A pak s námi jezdí další kamarádi, co pomáhají s barem a tak. Taky jsme dělali průvodový divadlo před časem, protože nás to zajímalo, ale spíš produkčně (pánové jsou vyučení producenti, pozn. red.), ale to nebyla jen Vosto5ka. V ní je ovšem spoustu divizí a v těch divizích je zase spousta jiných divizí, taky máme lidi

O andělských očích Evy Andělové

Na Hronově nejsi poprvé, ale mnohokrát jsi tu byla jako herečka "klapáckého" týmu Ládi Valeše, jsi jeho kmenovou herečkou. Co ten přestup do Libochovic, dokonce jako režisérka?

Libochovice jsou kousek od Klapýho, tři kilometry. Před třemi léty mě "angažovali" do hry Motýl, motýl, hráli jsme ho ve Vysokém, ale to představení zrovna publikum ani porotu neoslovilo. Takže jsem se dohřála, že s tak dobrými herci by si soubor zašloužil úspěch a ze své knihovny jsem vyhrabala a začala s nimi zkoušet Manžela na inzerát. Navíc mám muže z Libochovic a žije tam tchýně, znám se s lidmi z celého městečka... A jsou tam dobrí divadelní, líhnou se tam i lidi pro profesinální divadlo.

Publiku se vaše komedie moc líbila, tleskali upřímně a dlouho. Tví herci na sebe slyší, mají smysl pro pointu, hrají s chutí, s energií...

Přesto to samozřejmě byla perná práce, ale úspěch nás těší a rozjel v Libochových dokonce takovou lavičnu, že doma hrajeme před plným sálem třeba tříkrát, jezdíme i mimo, v Libochovicích se postavil kulturní dům, máme kde hrát a soubor dal dohromady i Naše furianty, protože má dohromady víc než paděsat členů.

dokončení na straně 9

HRDINKA DVĚJKA

Zaznamenáno na Kritickém klubu (úryvky).

Předně bychom se chtěli všem omluvit. Mluvené slovo má určitou intonaci a je pronášeno v konkrétní atmosféře. Zaznamenáno pak může někdy mít posunutý nebo až opačný význam. Neberte tedy tyto rádky jako přesné formulované verdikty, ale jako záznam nezaznamenatelného – jako pokus o zprostředkování a připomenutí...

Antigona

Diskuse začíná výzvou lektorského sboru, zda se nenajde mezi diváky někdo, kdo se dosud nesešel s textem ani inscenací Antigony a kdo by zkoušel popsat, co viděl. Nikdo takový se nehlásí, zaznívá jen svědectví zprostředkováno R. Hrdinovou - studentkou, která Antigonu dříve neznala, nepochopila z představení základní příbuzenské vztahy mezi postavami.

Jan Císař:

- Vizuální stránka letošních hronovských představení je tak výrazná, že dostává opět slovo scénograf...

Pavel Purkrábek:

- Připomínám, že o scénografii nelze hovořit odděleně od režie nebo herectví. Zde ovšem režie skutečně pracuje se scénografií jako s dějovorným výtvarným prvkem.

- V inscenaci se setkáváme s vysokou výtvarnou stylizací, a to i v pohybu postav (ozivlé antické sochy). Vidíme zde konflikt mezi dvěma cestami 1. patetické gesto 2. rezignace na tradiční hodnoty.

- Stylizace je natolik silná, že způsobuje absenci větší spontánnosti a vytvárá jakési zploštění.

Vladimír Štefko:

- Jde o rapidní úpravu Sofokla, ani ne tak jeho textu, jako spíše smyslu hry.

- Sofokles podává zprávu o stavu society, která je konfliktní - jeden z bratrů útočí na Théby na základě svého dynastického nároku. V této situaci nemůže vladař Kreon vzít slovo zpět a ani Antigona nemůže jednat jinak, než jak jedná. Jde o zprávu o Thébách a dění v nich, o konfliktech mezi různými typy morálky...

- Levický soubor nám předkládá analogickou zprávu. Po orgiastickém úvodu nastupuje chór v podobě jakéhosi sboru pitoreskních klaunů, kteří zasměšňují vladaře, ale zároveň mu přisluhují. Děj pokračuje vnějšími znaky blízkými Sofoklovi, představení ovšem nepřináší drama, ale jeho stylizovaný obraz (velmi důsledně stylizovaný). Ani v jedné z postav se neodehráje žádný vnitřní zápas, postavy nemají žádný vývoj.

- Inszenace v mnohem odráží současné poměry. Ukazuje rezignaci na zápas a na vyšší mravní

princip v době, kdy se utilitarita, praktičnost a stárost o sebe sama stává rozšířeným a nebezpečným jevem. Chápu inscenaci jako zprávu o blízkém konci civilizace.

Darja Ullrichová

- Soubor suverénně vládne jevištními prostředky, má svůj vlastní jazyk. Představení působí velmi profesionálně.

- Základním výkladovým principem inscenace je stanovisko nevměšování.

- U Sofokla nejde o apriorní Hrdinku, ale o obyčejnou holku, která se chce vdát a mít děti a později se ptá, proč jí byl předurčen právě takový osud. Ve slovenské inscenaci je vztah k textu ideologizující - hned na počátku je vytčena teze a podle ní je hra upravena.

- Inscenátoři i přes občasné kráčení Sofoklovu textu víceméně cíti. Všechny motivy, které by mohly zdůraznit lidský rozměr Antigony, ovšem eliminuje. Vidíme Antigonu s nožem, Antigonu fanatickou, nebo jako mrtvou sochu. Postava je vždy nepřirozená, v zásadě stejná jako Kreon. V takto traktovaném rádu věcí nemůže mít divák pro Antigonu a její jednání pochopení.

- Toto pojetí je velmi důsledné, konsekventní, ale velmi zjednodušené a racionalizované.

- Isménya je soucítící, ale Antigona je fanatička, která nemá s životem nic společného.

- Inscenace zásadně převrací duch Sofoklova textu. Vyjadřuje skutečný životní postoj inscenátorů? Nebo je spíš výsledkem snahy o co nejoriginálnější uchopení?

- V evropské kultuře není mnoho postav, které asociovají určité hodnoty (i bez znalosti konkrétního příběhu). Sofoklova Antigona je vyjádřením základních hodnot evropské civilizace, které vedou k uvědomění si lidského údělu. Inscenátoři tento hodnotový systém boří.

- I pro mě je to zpráva o stavu civilizace, ale z úplně jiného důvodu - právě proto, že inscenátoři převracejí a bourají zažité hodnoty.

- Běžné diskurzivní myšlení je krátké na hloubku Sofoklových hří, tato inscenace ale diskurzivním způsobem pojmenovatelná je.

Jakub Korčák:

- Morální východiska jsou zde tři. Isménya - přežití, zachování rodu, Kreon - starost o problémy obce, Antigona - vyšší mravní cíle dané bohy. Ani jeden postoj ale není jednoznačný.

Regina Szymiková:

- Z akustického hlediska šlo o velice zajímavé představení, zahrnovalo velké spektrum zvuků, které člověk dokáže svým hlasem vytvořit.

- Antický verš se překládá v jambickém rytmu (verš začíná neprízvučnou slabikou). Představení začíná originální starořečtinou, následuje hudba se zpěvem v novořečtině, pak začíná zaznít přeložený text z úst postav. V rámci stylizace se ale rytmus veršů od počátku deformeuje - např. když Kreon a Antigona mluví jako stroj, začínají těžkou dobou. Je škoda, že se v rámci zvukové a rytmické pestrosti inscenace adekvát-

ní jambický verš po celou dobu neozve ani jednou.

Vít Závodský:

- Neviděl by tři morálky, ale tak dvě a půl. V Čechách se tato hra v sedmdesátých letech hrála jako souboj moci (státní) s morálními postoji (disentem?).

- Filmové projekce nebyly zřetelné.

- Otázka - co ten altánek? Jak tam ze scénografického hlediska zapadl?

Pulkrábek:

- Je pravda, že s tím jsem se také nesrovnal. Altánek byl z úplně jiného rádu, stylově odjinud.

Jan Císař:

- To, co řekli kolegové, bylo potřeba říct, ale představení v nás také zanechalo nějaký prožitek.

- Řekové byli vedeni snahou odpoutat člověka od vůle bohů aby se stal samostatným. Dnes už ale není možné napsat drama. Inscenátoři se dramatickým situacím vyhýbají. Ukazují obyčejného člověka v obyčejných poměrech.

- Antika v inscenaci nebyla přirozená, ale antické divadlo přirozené nebylo. Bylo znakové, sošné, symbolické. Soubor se pokusil likvidovat přirozenost a posílit formu, sošnost. A při vši dokonalosti mi to bránilo spontánně hru přijmout.

Vít Závodský:

- Jak vnímá vaši inscenaci publikum, pro které hrajete?

Režisérka Iveta Jurčová:

- Naše inscenace jsou stavěné pro festivaly. V Levicích odehrájeme tak čtyři, pět představení. Tuto hru jsme ale hráli pro střední školy a spojovali jsme to s debatami o Antigoně, řecké mytologii, o divadelních znacích... a odezvy byly dobré.

Malá rošáda

Jan Císař:

- Základní nápad je zcela čitelný - životní rošáda. Pointa může být ale pro mnohé dopředu jasná.

- Jde o drobničku, skicu - těžko k tomu něco dalšího říct. Má to svůj vtip.

- Kdyby něco takového udělali naši studenti prvního ročníku režie, asi bychom byli nespokojeni, že se nápad víc nerozehrál. Možná, že se ale víc ani rozehrát nedá.

Pavel Purkrábek:

Bílý táhnul na začátku dvakrát. Byl to záměr?

soubor: Byla to chyba.

hlas z pléna: Umíte hrát šachy?

soubor: Ano.

Ani Anička ani Alenka

Jan Císař

- Před začátkem prvního představení řady B došlo bohužel k velmi komplikovaným záležitostem, které ovlivnily kvalitu představení. Na krajské přehlídce v Hradci Králové jsem stejnou inscenaci přijal až neobvykle vřele. Je nutné, aby diváci seděli velmi blízko. Nejde o klasickou divadelní prezentaci - je třeba navodit spíš pocit intimity dětského pokoje. Když

pokračování na straně 8

mity dětského pokoje. Když soubor nemá odpovídající podmínky, takto křehká věc se snadno zabortí. Což se zde stalo.

Pavel Purkrábek

- Zřejmě právě kvůli nevhodné vytvořenému prostoru jsem nerozuměl. Líbila se mi ale práce s hračkami a předávání žezla v podobě kloboučku.

- Šachová partie na konci je velké drama - hraje se o hračky. Proč tady Alenka nemá na hlavě klobouk? Je to vůbec ještě ona?

- Soubor výborně vladne zvolenými prostředky. Stálo by za to vidět představení v lepších podmínkách.

mladík z pléna:

- Viděl jsem představení na Loutkářské Chrudimi. Tam se výborně vydařilo, prostor byl ostatně připraven mnohem líp (vysoká elevace). I tady v Hronově jsem ale viděl představení v regulérních podmínkách - když se hrálo podruhé s malým počtem diváků. Zatímco ale v Chrudimi byli diváci okouzleni tím, jak jim před očima vzniká něco krásného, tady působilo představení poněkud zmechanizovaně - snad vinou mnoha repríz.

- Inscenace je každopádně netradiční, originální a působí velmi mile.

Jan Císař:

- Inscenace dokáže oslovit magií divadla a patří k těm, které by mohly vnést nový impuls.

- Jde o jedno z nejlepších zpracování Carrollovy Alenky, které znám. A to právě proto, že se nedrží doslovňové předlohy.

Jakub Hulák:

- Jsem přesvědčen, že dojem zmechanizovanosti vznikl nejspíš z toho, že byli herci těsně před vystoupením nepříjemně atakováni některými neukázněnými a necitlivými diváky. Po takovém zážitku lze těžko vůbec ještě hrát.

Radka Hrdinová:

- Incident se mi nezdál být tak hrozný, navíc jsem jistou necitlivost vnímala více ze strany souboru, který se snažil organizovat diváky.

- Carrollovy Alenky se mi zdá být v inscenaci málo. Mnohem víc odkazuje k děství. Odnikud nikam nesměřuje. Jde pouze o zřetězení tu více, tu méně půvabných obrazů.

- Pro mě to nebyla magie divadla, ale magie hraní si.

muž s knírem:

- Nepochopil jsem konec, nepochopil jsem, proč Alenka vyhrála.

Milan Strotzer:

Veřejně se souboru omlouvám za organizátory přehlídky. Technici si ne předali potřebné informace. Stavba scény byla dopředu přesně vymyšlena, ale nerealizovala se. Do sálu bylo na víc vpuštěno nadměrné množství diváků. Ještě jednou se omluvám.

Zaznamenali jah a šef

Čajovna U BÍLÉHO DRAKA

I včerejší den byl jistě prima. Sluníčko svítilo, lidé se baví, korzuji po Hronově, sledují, co jím Hronov nového nabízí, a je příjemné konstatovat, že každý rok se něco nového objeví. Nemusí to být vždy dokonalé, ale i snaha něco vytvořit, „spáchat“ se cení. Nám se zatím v čajovně a ve stanu daří „páchat“ lidem snad jen radost. Nicméně nastal čas, kdy musíme poděkovat i lidem, kteří nám v našem snažení pomáhají, a to především formou sponzoringu.

Na prvním místě patří dík Vám, kteří na koncertech a představeních s volným vstupem sáhnete do kapsy a přispějete nám větším či menším obnosem.

Na druhém místě větším sponzorům - firmám a organizacím. První koncert skupiny VERTIGO proběhl za finančního přispění Hronovského kulturního střediska. Koncert skupiny VIBRA ETHERNA sponzorovala Čajovna U Bílého Draka, obchod SLUNÍČKO a firma Karel Šimek - FSO. Také třetí koncert je již finančně pokryt místními hronovskými firmami, které uveřejníme v zítřejších novinách.

Ale máme v plánu ještě čtvrtý koncert skupiny CUBANA SUMMER, který nám sponzor zaplatit odmítl. Nejprve jsme chtěli celý koncert zrušit, ale pak naši hodní kamarádi za námi přišli, že udělali sbírku a na koncert, „že se složíme.“ Moc nás to potěšilo.

Dovolte mi, Vážení čtenáři, abych vyhlásil sbírku peněz na poslední čtvrtční koncert.

Pokladnička je umístěna v obchodě SLUNÍČKO a v ČAJOVNĚ. Děkujeme za všechny přispěvky a slibujeme, že s Vaší pomocí i poslední koncert uskutečníme.

Pozvánka na dnešek:

- dopoledne zahraje malým i velkým Jarka Holasová naposledy v 10.00 hodin „Pohádky pro Barunku“

- večer proběhne koncert skupina IN2FUNK

kemis

Včerejší den ve znamení sv. Vavřince

Foto: I. Mičkal

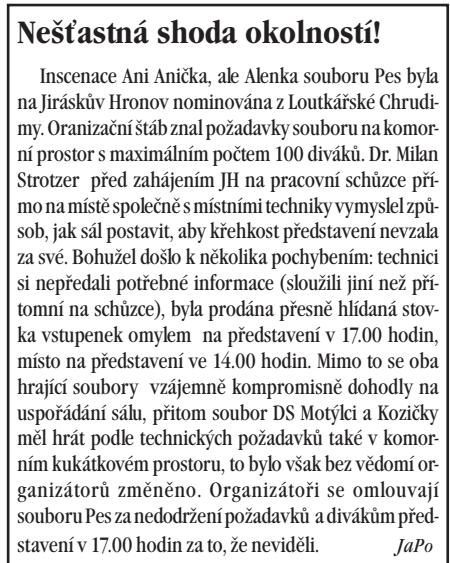
Včerejší výstava v Hotelové škole

Foto: I. Mičkal

Pondělní ohňostrůjci na náměstí

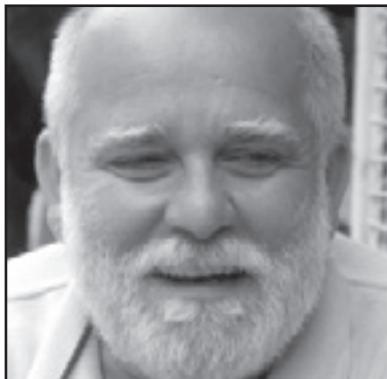
Foto: I. Mičkal

Nešťastná shoda okolností!

Inscenace Ani Anička, ale Alenka souboru Pes byla na Jiráskově Hronov nominována z Loutkářské Chrudimi. Organizační stáb znal požadavky souboru na komorní prostor s maximálním počtem 100 diváků. Dr. Milan Strotzer před zahájením JH na pracovní schůzce přímo na místě společně s místními techniky vymyslel způsob, jak sál postavit, aby křehkost představení nevzaala za své. Bohužel došlo k několika pochybením: technici si ne předali potřebné informace (sloužili jiní než přítomní na schůzce), byla prodána přesně hlídaná stovka vstupenek omylně na představení v 17.00 hodin, místo na představení ve 14.00 hodin. Mimo to se oba hrající soubory vzájemně kompromisně dohodly na uspořádání sálu, přitom soubor DS Motýlci a Kozičky měl hrát podle technických požadavků také v komorním kukátkovém prostoru, to bylo však bez vědomí organizátorů změněno. Organizátoři se omlouvají souboru Pes za nedodržení požadavků a divákům představení v 17.00 hodin za to, že neviděli. JaPo

Paradoxy Jana Bílka

Rozhovor

Režisér, loutkoherec, herec a po 18 let přední člen divadla DRAK, kterého jsem dnes zpovídám, je v Hronově po prvé a evidentně se mu tu líbí. Vede tu dílnu L jako Loutka, o niž se můžete dočíst někde poblíž.

Jaké to je, být svobodným profesionálním loutkářem?

Už deset let dělám na volné noze divadlo pro děti. Jezdím po východočeském kraji po školách a mateřských školkách třeba s Bajajou, Zlatovláskou, Starými pověstmi českými, Královnou Koloběžkou a podobně. Vycházím především z toho, co jsem se naučil v divadle DRAK, kde jsem (s výpětím všech sil) 18 let pracoval. Tenkrát - ve státním - jsme mohli riskovat. Když se něco nepovedlo, tak se to zahodilo a žilo se dva roky z toho, co se před tím udělalo dobrého. V mé situaci už člověk musí být úspěšný pořád. I když to někdy znamená neprovokovat paní učitelky, pány ředitelky... To je trošku taková tvůrčí nesvoboda. Bylo by fajn, kdyby paní učitelky víc jezdily na přehlídky jako je třeba Jiráskův Hronov. Já teď trochu dělám i pod agenturou, a abych řekl pravdu, mně už je jedno, jestli třeba vy o mně řeknete, že jsem dobrý nebo špatný. Pro mě je důležitější ten okamžik, kdy jdu hrát. Když zahraju a dopadne to dobré, tak jsem šťastnej.

Co znamená "dopadne to dobré"?

Já se věnuju krátkochvilnému divadlu. Tedy já krátký čas. Vůbec nevnáším do divadla nějaké výchovné funkce, tomu nevěřím. Nicméně ty děti trochu učím udržet pozornost, vnímat myšlenky druhého, převyprávět, co vidí a tak. Většinou hraju za denního světla, což je hrozně těžké. Ty děti mají spoustu podnětů - tráva, stromy a kolemjdoucí zvířata, takže když je dokážu zaujmout, tak je to dobré.

Jak se dá takové divadelní podnikání rozvíjet?

Já mám teď představu, kterou bych rád zrealizoval, protože už jsem trochu unavený. Ani ne

z hraní, ale vždycky, když vidím všechny ty kufry, ty schody, ty nenalogené tváře učitelek... Takže jsem pojal takovou vizi: Třeba vy chcete hrát divadlo a já vám slíbím, že vás do dvou let naučím řemeslo, budete mít zkušebnu, loutky, dvacet, třicet termínů do měsíce. Budete pro mě hrát, vyděláte si slušně a ještě se budete učit. Já bych z toho měl nějaké poplatek a sednu si a budu si psát, co budu chtít. Na dnešní době se mi líbí, že člověk může dělat umění a přitom se živí třeba reklamou, jako pokleslým žánrem, a bere se to za normální.

Co máte vlastně rád za divadlo. Na co nejradší chodíte?

Já o divadle mluvím nerad. Divadlo se má dělat nebo na něj chodit, ale ne o něm mluvit. To je jako s jazzem, kterej mám od mládí moc rád. To je taková křehká věc, řekl bych spíš otázka víry. Nicméně se mi líbí nějaké věci od Morávka, se kterým jsem taky chvíli pracoval, nebo některá představení Pitinského či Lébla. Pravda, už moc nemám rád na divadlo ty nahodilosti. Kdyby to bylo na řemeslné úrovni, tak bych tomu asi pořád dokázal podlehnout.

Baví vás práce v semináři? Proč?

Mě to baví. Já jsem uvnitř mladší než navezenek. Mám po té letité práci v DRAKu se spoustou inteligentních lidí pocit, že něco umím a že teď můžu i něco sdělovat. Slovně se nějaké zkušenosti předávají velmi těžce, když si to ale ukážeme, tak učení začíná fungovat. Pár lidí mi sice uteklo po třech dnech, když si vyposlechli základní věci, ale mně to ani nevadilo. Já jsem říkal, že nejsem žádný teoretik, že jestli chtejí vyzářit na výlet, at jdou. Jsem tu rád. Mě už po tom desetiletém sólovém hraní chybí lidi a tady komunikace funguje pěkně.

Co vás nejvíce těší?

Moc se mi líbí, že člověk dnes skutečně může dělat, co považuje za dobré. Že se může i postavit proti nějakému pletichaření a dokáže s tím něco udělat. Nebo že není problém, když vám řeknu, že si s vámi nechci povídат. Zkrátka dnešní svoboda mě naplnuje radostí.

-sg-

dokončení ze strany 6

ná a vlastní živou kapelu, jedeme s nimi na Vysoké nad Jizerou, v souboru pracují místní i dojíždějící režiséři, prostě plánů je spousta, i já mám nějaký, zatím tajný nápad...

Takže, vedle experimentů s Láďou Valešem si uíváš svobodného ochotnického života?

Jo, tohle je taková radost, takový srdíčko, a myslím, že je to znát. Už jsme Manžela hráli snad pěta dvacetkrát, ale pořád to hraní působí jako vonná terapie. Máš problémy, štvou tě různý věci, je horko, na terase divadla čekáš půl hodiny na kafe, ale potom vylezeš na jeviště, najednou tě to strhne a stane se zázrak - pak slyšíš potlesk a zvlhnou ti oči...

Od květináče ke květináči a zpět

A epos se nekonal.

Trochu se projdu a zapívám si, pak si lehnu na tenhle nahrátej asfalt a dám si dvacet. Když se neprobudím, jsem na poušti. Nenajdu tam prozření, osvícení, poznání ani vysvobození, jen tak maximálně nějaké příslib. Když se probudím, jsem v Hronově. Potkám pár kamarádů, kteří mi půjčí na lístek a jedu do Prahy, letím do Hamburku, pluju do New Yorku, pak kousek pěšky, a jsem tam. Ne! Radši si ještě stopnou toho plyšového Noha, co zrovna náhodou bloudí kolem. Čau Kyklop! Ahoj Sirény, jak to dneska houká? A páni z reformního klubu stále v patách. Sakra, co mě to tam vlastně čeká? Nejspíš nějaké poklad, ne? OK, ten bude fajn. Koukám kolem sebe a radši bych se už vzbudil. Tak to už musím bejt tady! Že ne? Že ten poklad je v Hronově na schodech? No já teda nevím no. Tak zas chvíli zpátky, a ... Já jsem si to myslel, vopravdu ne. Ale koneckonců, byla to docela zábava.

jer

Recese na téma málá rošáda
Foto: I. Mičkal

To bylo divadélko za branou

Foto: I. Mičkal

Doprovodnou akcí 74. Jiráskova Hronova je také výstava dokumentů o historii jednoho z amatérských divadel, které z dnešních návštěvníků už málokterý pamatuje. Vzpomínky způsobují osobní autentické zážitky a vjemky, méně už činy jiných, třeba Alexandra Makedonského, ale i o něm, dnes, kdo ví...

Výstava nepřipomíná jen jakési úspěchy jednoho souboru, jak to většinou s takovými výstavami bývá, ale především jeho pád - jak bylo vyškovské Divadélko za branou téměř před třiceti pěti lety "zastaveno v letu". Ano, po sovětském způsobu, vzpomínáte na to korejské letadlo, hm, už taky ne? Ovšem snad vám při čtení výstavních dokumentů a prohlížení začloutlých fotografií blikne, a především vám, mladším návštěvníkům Hronova, kteří jste ani nemohli znát Svetu Chytíla, Jana Forejtara a další, natož jejich inscenace - především slavného, legendárního Fieldingova Palečka - že je dnes vlastně báječné, že nás za to, že děláme amatérské divadlo či jinak se svobodně vyjadřujeme ke světu, nemůže nikdo vyhodit z práce, zakázat nám studovat, rozbit rodinu a donutit emigrovat. Kdo vyškováky a Svetu znal, nezapomene. Byla-li totiž na Hronově nějaká skutečně aktuální a přitom výsostně divadelní inscenace, pak to byl Chytílův a Mrožkův Dům na hranici. A nebyla-li - pak to byl Chytílův a Fieldingův Paleček, kterému hronovské vystupování zakázali různí soudruzi a soudružky Slámové, Alturbanové, Kulhaví a Čejkové (všichni možná dosud bytem Vyškov), kterým se dnes obecně říká "komouši" a o nichž se tento týden zpívá naproti Jiráskáči ve stanu Vosto5ky.

V roce 2000 jsem Svetu Chytíla, strýce tehdejších úspěchů vyškovských a talentovaného divadelníka, jemuž místo diplomu na JAMU oblékl elektrikářskou vestu, aby v divadle jen svítil, vyzpovídal. Svetu do konce svého života po divadle

žízní jako Villon, ztracen coby hoteliér "U Eduarda" v Rokytnici nad Jizerou - odkud předloni odešel do kumštýrského nebe. Kousek z toho rozhovoru, v němž se Svetu vyznal, byl po dlouhých letech první, ale bohužel i poslední. Dovolte mi kousek z něho znovu nabídnout...

V Rokytnici v Orlických horách, v hotelu Eduard, piju kávu s mužem charismatické tváře. Za jeho prošedivělým fousem lze spíše tušit malíře, či spisovatele než hostinského. Přesto je to majitel a ředitel hotelu, ale s kumštem má tento chlapík mnoho společného: Svetozar Chytíl, někdejší (též) absolvent brněnské divadelní vědy, herec a režisér legendárního vyškovského Divadélka za branou (na Hronově Sachsovy Masopustní hry a sprámy, Mrožkův Dům na hranici, - Palečka už "komouši" zakázali...).

Co ti dalo a co ti vzalo divadlo?

Otevřelo spoustu netušených možností, jak žít vůbec, jak žít ve spolku s jinými lidmi, jak na sebe slyšet. V té době, v polovině sedesátých let, mi dalo smysl života, bylo pro nás všechny skutečně silným poutem.

Když nám divadlo zavřeli, tak se ten smysl ztratil - a nejen pro mě. Byl to obrovský náraz, jeden z nás spáchal sebevraždu, chlapec stejně tenkrát starý jako já. Jiný zvlčil natolik, že se z něj stal vagabund, zoufale jsme se mu snažili pomoci, nepodařilo se, a kdoví, kde je mu dnes konec. Některí emigrovali. Vzali nám tenkrát mnoho - smysl života jsme najednou museli hledat jinde.

Ale bylo to přece "jen" ochotnické divadlo, existenčně, tedy ve smyslu obživy nezávislé?

Jenže mělo obrovsky silný náboj - naučili jsme se žít jinak, než jsme žili před tím, a dokonce jinak než jiní naši vrstevníci. Sami dobrovolně jsme na sebe vzali rád - byli jsme velice pevně organizovaní, dokonce jsme dodržovali přísný organizační řád, s tresty za neporádky, za neuposlušnost, za absence - ale byly i odměny. Pětkrát týdně každý večer jsme byli spolu. Tři dny zkoušky a dva dny tréninky, jeviště řeč, pohybovka. Všechno, kostýmy, boty, rekvizity, jsme si vyráběli sami, takže spousta práce manuální se protahovala i do volných dnů. A v sobotu i v neděli to nekončilo, jezdili jsme do přírody, na výstavy, do divadel, do Brna, do Prostějova. Kamkoliv, kde se dalo nasáknout... Pro nikoho neexistovalo nic, než divadlo a zaměstnání. Velmi intenzivních sedm let...

Pamatujeme hru o Palečkovi, na první uvedení této barokní hry u nás...

Byla první a dosud, pokud je mi známo, jediné... Taky se nedočkalo mnoha repríz. Příběh mocného, co ho sežere kráva, vedl k rozehnání souboru a finitum! Bylo to osudové představení - k němu směřovalo celé naše počínání, v něm se zobrazila i jakási naše divadelní poetika.

Vystudoval jsi divadelní vědu, ale nestal ses profesionálem.

Před státnicemi v roce 1970 si na mě vyškovští komunisti vzpomněli a jejich dlouhým prstům se podařilo, že mě vyhodili ze školy. Tak jsem deset let dělal v provozu Divadla bratří Mrštíků. Pořád jsem se pokoušel něco dělat, nějaká pásma v Múze, kterou založil Mirek Částecký, ale to zas někdo prásknul komunistům, a znova to zakázali, šéf Milan Pásek musel na koberec. Ale, cha, cha, představ si, že mě nechali dělat velké pásma, k nějakému výročí osvobození, ale i to nakonec musel podepsat režisér Mihula...

Po roce 1989 mě rehabilitovali a stal jsem se čestným členem akademické obce, když jsem se ale ucházel o to, že bych svá někdejší studia užávřel státní zkouškou, postavily se mi do cesty takové překážky, že jsem zůstal hostinským - po odchodu z divadla jsem se vrhnul na praxi po hostinskou, dokonce jsem se vyškolil, získal výuční list, absolvoval hotelovku... Ale režiséřské dlaně mě občas svrbely.

Věříš ve smysl amatérského divadla?

I po třiceti letech, co jsem byl od "normální" amatérské divadelní existence odstřílen, si to myslím pořád - amatérské divadlo by se mělo dělat pořádně, naplně, jako u profíků, i když zadarmo! Aby z toho neměli radost nebo sstrandu jen příbuzní, co se sejdou na premiéře...

A koukaje někdy přijet do hotelu Eduard, strava výtečná, zacházení slušné! A o divadle se tu mluvit smí a může.

Alexandr Gregar

P.S. Byť jsem bohužel "z moci" úřední Palečka už taky neviděl, zanechala ve mně tato legenda a osud Sveti Chytíla celoživotní vzpomínu. Koncem osmdesátých let jsme se znova potkávali díky jeho hoteliérování v Rokytnici, byl jsem blízko, v Ústí nad Orlicí. Dokonce jsme plánovali, že si Svetu zkusí s mým ústeckým souborem Palečka znova. Samozřejmě na to nikdy nedošlo. A tak se možná o to pokusíme v příští sezóně v královéhradeckých Jesličkách, na poctu tomuto skvělému kamarádovi a divadelníkovi, text je v Jeslích skoro deset let na stole. Ovšem všechno do času. Zatím se běžte podívat na tu výstavu v prvním patře Jiráskova divadla. Fakt to stojí za to. A propó - Jirko Zhibo, nebuď, prosím, netrpělivý, ministr výstavu viděl...

Foto: I. Mičkal

Viděno patnácti

Polovina Jiráskova Hronova je za námi a my jako každoročně přicházíme s hvězdičkami, puntíky či fernetky, zkrátka s pětistupňovým hodnocením zatím proběhlých inscenací. Jeden fernetk značí "neberu", "nelibí", pět je maximum, tedy "beru" či "libí" maximálně. Oslovili jsme vedoucí jednotlivých seminářů a přítomné profesionální divadelníky a publicisty. Vynechali jsme lektory Kritického klubu a kritického semináře SČDO, neboť zde se inscenace rozebírají do hloubky, již puntíky dohlédnout nemohou.

DAMU Praha
W. Shakespeare: Sen noci svatojánské
ŠOS Prachatice
Ji. Kraus: Proti větru
DS Tlupatlapa Svitavy
R. Jeffers: Pastýřka
Divadlo Kámen Praha
L. Ingrisch: Rakvičky
ING Kolektiv Frýdek-Místek
Impérium vrací uhlo
Spol. Dr. Krásy Praha
J. Verne, J. Veselý, P. Lanta: Blíží se den...
Spielbrett Dresden
W. Shakespeare: Othello
Divadlo Lišej Brno
P. Dombrovská a kol.: Domovní requiem
Divadlo Pôtoň Levice
Sofokles: Antigona (L'amour)
PES Městecká Trnávka
Ani Anička, ale Alenka
DS Motýlci a Kozičky Brno
K. Mazlová: Malá rošáda
Divadlo Dialog Plzeň
M. Hecht, K. Kesey, M. Forman: Přelet
DS Scéna Libochovice
Manžel na inzerát
Vost05 Praha
Sniežka
Černí šviháci Kostelec n. Orlicí
Ji. Tejkí: Solní sloupy
DNO Hradec Králové
EPOS

Časopis Loutkář

Časopis Loutkář přináší zprávy o českém loutkářství, jehož amatérská složka je početnější a kvalitativně srovnatelná s profesionálními divadly a soubory. V časopise najdete receptáře pro amatérské divadelníky – dramaturgický (ročník 2002), režijní (ročník 2003) a technologické (ročník 2001, 2002). V čísle 3 každého ročníku najdete podrobné referáty o regionálních loutkářských přehlídkách, z kterých se vybírají inscenace na Loutkářskou Chrudim. V čísle 4 každého ročníku pak naleznete recenze a hodnocení této vrcholné amatérské loutkářské přehlídky. Loutkář vychází od roku 1912, a je to nejstarší odborný časopis na světě, který vychází dodnes. Loutkář založil dr. Jindřich Veselý, spoluzakladatel mezinárodní nevládní loutkářské organizace UNIMA, která byla založena roku 1929 v Praze. Aktivity J. Veselého přbral dr. Jan Malík, který se ve 30. letech hojně věnoval amatérskému loutkářství. Například v Loutkovém divadle Sokola v Praze Libni

režíroval pozoruhodnou inscenaci Sofoklova Krále Oidipa a v Loutkovém divadle Umělecké výchovy měl roku 1936 premiéru jeho Míček Flíček. Tato hra o nezbedném míci se na loutkových jevištích objevuje dodnes a jeho literární verze byla přeložena do mnoha jazyků. Po druhé světové válce se zasloužil o vytvoření sítě českých profesionálních loutkových divadel, o založení loutkářské katedry DAMU, o obnovení činnosti UNIMA pro země před oponou a za oponou (železnou) a v roce 1972 o vznik Muzea loutkářských kultur.

Umělecké výchovy měl roku 1936 premiéru jeho Míček Flíček. Tato hra o nezbedném míci se na loutkových jevištích objevuje dodnes a jeho literární verze byla přeložena do více než 20 jazyků. Po druhé světové válce se dr. Jan Malík zasloužil o vytvoření sítě českých profesionálních loutkových divadel, o založení loutkářské katedry DAMU, o obnovení činnosti UNIMA pro země před oponou a za oponou (železnou) a v roce 1972 o vznik Muzea loutkářských kultur.

Při příležitosti 100. výročí narození dr. Jana Malíka vydal časopis Loutkář útlý sborník, který

ho představuje jako režiséra, autora, technologa a organizátora, který způsobil vznik moderního profesionálního loutkářství. Texty jsou provázeny bohatým fotografickým materiálem. Publikaci lze zakoupit za 99 Kč na Jiráskově Hronově, v knižkupectví Prospero (Praha) a v Muzeu loutkářských kultur (Chrudim).

Dalšími aktivitami časopisu Loutkář a českého centra UNIMA je Přelet na loutkářském hnízdem, „best off“ přehlídka nejpozoruhodnějších inscenací loutkářské sezóny. Na Přeletu je udělována cena českého střediska UNIMA „Erik“. Tento rok bude předán již po osmé. Letos se Přelet uskuteční 5.-7. 11. 2004, a to v divadle Minor a ve Studiu Ypsilon v Praze. Na přehlídce proběhne panelová diskuse na téma „Vzájemné ovlivňování současného českého amatérského a profesionálního divadla“. V únoru 2005 se chystá technologický seminář „Loutky za korunu“ pod vedením Jiřího Polehni.

9:00-12:30
Semináře a dílny

14:00-16:00
Kritický klub

16:30 (B) a 19:30 (A) - Jiráskovo divadlo
DS u.s. Triarius Česká Třebová
Alexandr Vvěděnskij: Vánoce u Ivanovových (90')

16:30 (A) a 19:30 (B) - Sál Josefa Čapka
DS Tyan Plzeň
Roman Sikora: Antigona: Odjezd! (75')

17:00 - Park Aloise Jiráska
Koncert hudebního orchestru SWING SEXTET

17:00 - Husův sbor ČCSH
Setkání s Mozartem
Hudební vystoupení MUZIKY PER Quattro.

20:00 - Park Aloise Jiráska
Koncert kapely THE RIVERSIDE - blues band
Zpívá američan Stev Wilkinson.

21:00 - stan ve dvoře
VOSTO5 divize TEATRO PICCOLO PRIMITIVO
Hrušice 1907
Množina autorských, divadelní zábavných a loutkových prvků s artistickým výstupem od Berouska.

21:00 - Čajovna
KUBANA SUMMER
Latinsko - americká hudba - salsa, samba, rumba v Čajovně.

22:00 - Jiráskovo divadlo
Radovan Lipus a David Vávra uvedou v předpremiéře pořad: Šumný Jiráskův kraj (90')
DOPLŇKOVÝ PROGRAM

Zpravodaj 74. Jiráskova Hronova
Vydává organizační štáb
Šéfredaktor: Jana Portyková
Redakce: Vladimír Hulec, Alexandr Gregar, Jan Rolník, Michal Drtina
Výtvarník: Rostislav Pospíšil
Fotograf: Ivo Mičkal
Oficiální stránky festivalu:
<http://www.hronov.cz>
Tisk: GZH, s.r.o.
Cena 5,- Kč

Komiks pro vás připravil Jiří Jelínek

zaSLECHNUT

Modrá hvězda

WANTED! HLEDÁ SE!

Malé hnědé kožené pouzdro na doutníky, které opustilo Sašu Gregara na zřejmě sedmém schodou svrchu schodiště u Sokolovny, právě když dokončil rozhovor s Pepíkem Tejklem v úterý kolem 16,30 hodiny. Obsahovalo asi sedm doutníčků, které si poctivý nálezce může vykouřit a prosí se o navrácení prázdného pouzdro na redakce Zpravodaje, neb je milé Sašovi Gregarovi, byvše dárkem k jeho životnímu jubileu. Poctivý a laskavý nálezce bude obdarován ještě další sadou doutníčků dobrých. Děkujeme.

Lavička pro veselé posezení...

Foto: I. Mičkal

"Tak nám zavřeli Modrou hvězdu, paní Müllerová," musí se povzdechnout. Už tři měsíce před začátkem letošního JH jsme se těšili na moc věcí. Jedním ze stavebních balvanů našeho těšení byl právě bufet na hronovském náměstí. Umakartové stoly, plastové ubrusy, hliníkové příbory a klasický, fixkou psaný "jidelák" nad hlavou obsluhy. Ceny mírné, nabídka široká. Jeden z posledních klasických bufáćů v zemích koruny české. Nechci vaše mekdonalды, drajsingy, kokoly a plastové pičičandy přidávané dětem k porci hranolků! Chci úžasný koňský guláš! Chci výborný správkový vývar! Chci smažené býčí žlázy a vůbec všechny ty skvělé, nezdravé dobroty podávané v interiéru, který nám sem vypadl rovnou ze sociálrealistických TV inscenací. Je zavřeno. Spadla nám brada. A zjistili jsme proč. Nevyhovovalo se snad všem evropskounijním regulím. Hygienickým především. Jenom nevím, proč mi úředník kečá do toho, co mi chutná. A dokonce si myslím, že český úředník požaduje oproti rázitku mnohem více, než úředník německý, nebo francouzský. Dobrá zpráva nakonec. Příští rok bude bufet Modrá hvězda otevřen nově. Žádná luxusní restaurace, žádná asijská tržnice, ani bankovní přepážka, ale bufáć. Umakartové reálie sice zmizí, ale zůstane koňský gulás, prejt a pivko. Už se těším na příští JH. Abych nezapomněl, hospoda byla v tomto domě od nepaměti. Sklepy budovy jsou staré minimálně 320 roků a údajně zde přespal Zimní král Fridrich Falcký, když zdrhal.

František Štibor